

koli reciprocity a pak ulehčuje dorostu vstup do praxe notářské jen se státní zkouškou historickou a judičiální, následkem čeho by byl počet čekatelů notářství v jejichž zřejmý neprospěch věnování se takovému stavu stále neurčitý a rozsáhlý, ač jinak jest u notářství numerus clausus a věčné čekání.

Ono zdánlivé ulehčení znamená podceňování praxe notářské a pak onen rozkol ohrožuje dorost nejen v jeho kvalifikaci nýbrž i existenci.

Pročež buď též u vstupu do praxe notářské požadován výkaz všech tří státních zkoušek jako u všech ostatních povolání právnických.

V § 29, odstavci 3. buďte vsunuta mezi slova »notáře — při inventurách« zapomenutá slova »při zápisech úmrtních« a za slovem »dražbách« buďte připojena slova »a když zmocněný kandidát má všechny vlastnosti pro úřad notáře, může býti zmocněn zastupovati notáře i v ověřování podpisů (§ 173 a 174) v ověřování opisů a výpisů (§ 170 a 171) a v protestech (§ 183)« a na místě znění čtvrtého odstavce vládního § 29.

Notář je v těchto případech povinen zápis sepsaný kandidátem na potvrzení, že jej a vykonaný úkon přezkoumal, podepsati a odpovídá svým jménem za jednání kandidátovo« zněj odstavce 4. § 29:

»Takto zmocněný kandidát podepisuje samostatně výkony podle § 170, 171, 173, 174 a 183 svým jménem a příjmením připojení slov — zástupce veřejného notáře — a s přitisknutím pečeti zastoupeného notáře, kdežto ostatní zápisy spolupodepíše zastupovaný notář, jenž odpovídá svou zajištěnou zárukou podle § 44 za úřední jednání kandidátovo«.

Důvody: Při zápisech úmrtních právě mladí kandidáti svými pochůzkami vydatně vypomohou staršímu notáři a jak zkušenost učí, dovedou to lépe než mnozí samosprávní příruční neprávnicki.

Přípustnost kandidáta plně kvalifikovaného a komorním výborem zmocněného k legalisacím, vidimacím a protestům v zastoupení a při záruce notářově je nejen k ulehčení a též urychlení služby nýbrž i k sebevědomějšímu osamostatnění kandidátově, jak jest u podobných zástupců ve všech jiných úřadech a povoláních a to tím spíše, když u soudů podle obnoveného jednacího řádu přednostové mohou zmocniti a zmocňují k oněm výkonům úředníky kancelářské neprávnicki.

Slova, že notář odpovídá svým jménem za jednání kandidátovo dostala se do odstavce 4. vládního § 29 snad jen nedopatřením na místě žádoucí změny, že ručí zaň svou zajištěnou zárukou (§ 44), neboť bylo to vždy tak a je dostatečnou zárukou, jinak by zmocněná výpomoc kandidátova pro notáře byla nad míru choulostiva.

V § 33 odpadněte v odstavci 1. slova »a z toho alespoň dva roky u notáře« jako důsledek výkladu již učiněného při § 11.

V § 37 v první větě buďte připojena slova »svou zajištěnou zárukou podle § 44«, neboť dosud ručil vždy notář svou kaucí za úřadování svého navrženého náměstka a při tom má zůstatí nadále.

První odstavec vládního § 43 zní: »Není-li v místě jiného notáře a nelze-li ustanoviti podle předcházejících ustanovení (§§ 34 až 36) náměstka a po dobu, než náměstek byl ustanoven anebo nastoupí, přísluší přednostovi okresního soudu nebo soudci jím zmocněnému, který vykonal již praktickou zkoušku, aby vykonal šetře předpisů tohoto zákona v naléhavých případech úkony, jež jinak jen notář jest oprávněn vykonati a jež ne-

mohou býti podle zákonných předpisů vykonány soudem v soudním řízení.

V onom odstavci buď za slovy »praktickou zkoušku« připojena slova »a má aspoň pět roků soudní praxe« a ke konci věty slova »a platí pro tuto přikázanou činnost obdobně předpisy tohoto notářského řádu jakož i státně poplatkových a důchodkových zákonů«.

(Pokrač.)

Dr. Jos. Vavrouch:

Unitas actus.

Článek Dr. Čulíka »Unitas actus« uveřejněný v minulém čísle »Českého Práva« způsobil v kruzích notářů živou pozornost a rozpravu.

Pozoroval jsem, že někteří kolegové zastávají názor, že unitas actus se dá vyvoditi z ustanovení notářského řádu jakožto zásada závazná. Někteří kolegové jakožto obsah této zásady požadují, aby v tomtéž místě a tomtéž okamžiku se najednou notářského spisu účastnily (jej schválily a podepsaly) všechny ty osoby, jichž souhlas je nezbytným dle práva materiálního ku platnosti právního jednání (smlouvy).

Tento názor nelze považovati za správný a to z těchto důvodů:

Občanský zákoník žádá ku platnosti smlouvy, aby byl dosažen souhlas vůlí stran. Tento souhlas lze získati i postupně, když strany na různých místech a v různém čase svou vůli projeví. Občan. zák. uznává možnost různosti místní v § 862 a různosti časové v §§ 861 a 862. (Nabídka a její přijetí.)

Občanský zákoník vyhovuje prostě živé potřebě praktické. Pro strany bývá někdy nemožným, neb velmi obtížným, aby se za účelem smlouvy sešly. Příčinou bývá často vzdálenost pobytu stran, někdy dosti značná, na příkl. při sezonních dělnících, při vojínech ve vzdálené garnisoně, úřednicích přikázaných na Slovensko, při osobách léčených v nemocnici, pobytech v lázních a pod.

Jindy bývá příčinou nemoc některého z účastníků neb jeho zaneprázdnění v povolání, jindy konečně i vzájemný odpor stran proti sobě.

Mnohdy bývá záležitost neodkladnou, jako když některý z účastníků je nebezpečně nemocen. V takovém případě nelze prostě věc odsunouti a strany všechny znova předvolati. Ověřená plná moc není z pravidla hned dosažitelnou.

Právo nutně musí se přizpůsobovati životu. Čím lépe to dovede, tím je vhodnějším.

Tak to činí i náš občanský zákoník.

Kdyby byl býval náš notářský řád chtěl zavésti unitas actus v hořejším přísném smyslu, tož by byl býval musel ustanovení občan. zák. ve svém oboru zrušiti. Toto zrušení byl by jistě v tak vážné věci jasně vyjádřil. V celém notářském řádě, nevyjímaje ani ustanovení § 59, nenalézáme však žádného podobného ustanovení.

Bylo by také s podivem, aby náš notářský řád, který se snaží vyhověti různostem případů a přizpůsobiti se potřebám právního obchodu, byl chtěl zavésti podobnou tvrdost.

Soudím proto, že smlouvy ve formě notářského spisu — a o ty se tu jedná — lze zhotovovati platně i takovým způsobem, že různé strany na různých místech a v různém čase svou vůli dají sepsati různými notářskými spisy.

Je samozřejmým, že ovšem notář musí při tom pamatovati na možnost, že plného souhlasu se třeba nedocílí, na příkl. pro úmrtí strany neb její odpor.

Notář Jan Roubal:

Dva případy z praxe k zákonu přidělovému ze dne 15. dubna 1920 č. 311 Sb. zák. a nař.

1. Exekuce vnučenou dražbou na pozemek, přidělený dle tohoto zákona, jest nepřípustná. (Rozhodnutí nejvyššího soudu.)

Z důvodů:

Zákon nechtěl, aby vypožadovatel měl možnost pozemek proměnit na peníze, neboť přiznal mu požadovati právo jenom proto, že když ho vzdělával po dlouhou dobu jako pachtýř, aby jej mohl vzdělávati nadále jako vlastník.

Tento úmysl zákona bylo by ale možno velice snadno obcházeti, kdyby se povolila beze všeho dražba exekuční, vždyť vypožadovatel mohl by si na pozemek vypůjčiti, načez by; když by neplatil úroky, pozemek přišel do dražby, nebo dokonce byli s vymáhajícím věřitelem v dobrém srozumění, mohl by dáti exekučně pozemek prodati pro dluh třeba fingovaný, t. j. vymáhající věřitel by mohl býti jenom nastrčeným panákem.

Se zřetelem na věřitele dlužno si uvědomiti, že zákonodárce nežádil dlouhodobému pachtýři právo požadovací k vůli jeho starším nebo novějším věřitelům, aby oni tím, že pachtýř pozemky obdrží získali fond pro své uspokojení. Věřiteli se odpíráním exekuční dražby žádá křivda neděje, neboť poznámka omezení zcizení dle cit. čl. 1. č. 4. byla v knihách zapsána současně s vlastnickým právem dlužníka; vymáhající věřitel tudíž od prvopočátku, jakmile dlužník vlastnictví pozemku nabyt, o jeho nedostatku práva zcizovacího věděl, musil tedy s ním počítat a nemůže se cítiti ukřivděn. To jest prostě následek veřejné víry pozemkových knih.

Státní pozemkový úřad jest jistě k stížnosti legitimován, protože právě jemu jest vyhrazeno právo, dáti k zcizení svolení a toto právo bylo povolením dražby bez jeho svolení porušeno.

2. Potomky, na něž lze převéstí pozemek přidělený dle tohoto zákona, jest rozuměti též manžele. (Usnesení krajského soudu v Táboře.)

Z důvodů:

Zákon citovaný uvádí v §u 4, že svolení státního pozemkového úřadu ke zcizení není třeba, jde-li o zcizení buď mezi manžely, a nebo s rodičů na potomky. Výraz potomci svým všeobecným zněním poukazuje na to, že zákon měl na zřeteli omeziti zcizení vůbec na osoby cizí, nejsoucí ani v poměru příbuzenském ani švakrovském s dosavadními vlastníky.

Vždyť jediným účelem dočasného omezení zcizení podle §u 4 zákona bylo, aby zamezeno bylo jakékoliv vykořisťování a zneužívání zákona o drobných pachtýřích k účelu osobního obohacení. Půda měla býti přidělována jen těm pachtýřům, kteří pro sebe ji vzdělávali a ponechati hodlali a nemělo se jí dostati oněm, kteří nabyvše nemovitosti za levnou náhradu s hlediska poměrů předválečných vyměřenou, měli úmysl se značným ziskem je ihned dále zciziti. Kde tedy nemovitosti byly postupovány z rodičů na děti a nebo jiné příbuzné, omezení platiti nemělo, neboť tu o jakémkoli obcházení zákona přirozeně mluviti nelze.

V daném případě, jak z obsahu smlouvy postupní je patrné, postoupeny byly nemovitosti provdané dceří a jejímu manželu a vyhověno tak zákonu úplně. Vždyť zpravidla postupují se nemovitosti v rodině jen tomu kterému dítěti s ohledem na jeho sňatek a připisují se pak do spoluvlastnictví oběma novým nastupitelům, přičemž druhý z manželů po sňatku za osobu cizí se nepokládá.

Rozhodnutí nejvyššího soudu.

Firma veřejné obchodní společnosti, má-li bez dodatku vyznačujícího společnost obsahovati jen jména společníků, může sice obsahovati jen rodová jejich jména ale v takovém spojení, aby zřejmě bylo znáti, že je tu více osob a nikoli jen jedna: nestačí tedy mezi dvěma jmény pouhá pomlčka.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 15. prosince 1926 R I 1105/26. Obchodní soud v Praze Firm 12571/26.)

K zápisu do obchodního rejstříku ohlásila se společenská firma pod tímto zněním »Podnikatelství staveb A—B v L.«, veřejná obchodní společnost, sídlo firmy v L., společníci A, zednický mistr v K. a B podnikatel v L., zastupovati jsou oba společníci oprávněni společně a znamenání firmy děje se tím způsobem, že pod znění firmy připojí oba společníci své podpisy.

První soud (rejstříkový) zápis povolil.

Finanční prokuratura stěžovala si do povolení, jelikož prý označení firmy A—B bez spojky »a« nebo »&« a bez dodatku »spol.« nevyhovuje.

Rekursní soud stížnosti nevyhověl, poněvadž stačí uvéstí jen jména rodová a v příčině spojení těchto jmen není zákonného předpisu, takže i ten způsob, jak je navrhnut, mezi oběma jmény čárka vodorovná (pomlčka) stačí, neboť i z něho je patrné, že jde o společnost dvou osob.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu finanční prokuratury a opověd zamítl.

Odůvodnění: Jde o firmu veřejné obchodní společnosti, jejímiž veřejnými společníky jsou Josef A. a Josef B.

Dle čl. 17. obch. z. jest firmu veřejné společnosti utvořiti tím způsobem, že se v ní buď pojímení jména všech společníků neb aspoň jediného avšak s dodatkem vyznačujícím společenský poměr.

Lze přisvědčiti názoru rekursního soudu, že stačí jen uvedení jmen rodových, avšak musí se to státi takovým způsobem, aby nebylo pochybností, že jde o firmu společenskou, jak ze zákona zřejmých vychází.

Jest častým zjevem, že jednotlivec má dvě jména rodová (na př. původní a adoptivní), jichž používá současně a která rozděluje od sebe pomlčkou. Vyskytne-li se tedy ve firmě jméno A—B, bez jakéhokoliv dodatku vyznačujícího společnost, může vzejíti pro širší veřejnost pochybnost, jde-li o firmu jednotlivce A—B či o firmu společenskou Aa a Ba.

Firma musí však býti jasná a pravdivá, pochybnosti nezbuzující.

Napadené usnesení není v souhlasu se zákonem, naopak odporuje zřejmě zejména smyslu předpisu čl. 17. obch. z., dovolací rekurs je proto v § 16 cis. pat. z 9. srpna 1854 č. 204 ř. z. odůvodněn a bylo proto rozhodnuto, jak se stalo. -r.

Příčí se dobrým mravům a je dle § 879 všeob. obč. zák. nicotným ujednání, že žalovaný dá žalobkyni 20.000 Kč, zřekne-li se ve sporu proti svému manželovi o rozvod manželství od stolu a lože, nároků na výživné a usnadní tak uskutečnění rozvodu.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 1. prosince 1926 Rv II 421/26.)

Ačkoli strany měly spolu známost už za svobodna, nezavřely společného sňatku. Šla každá za jiným. Stará známost však nezankla. Trvala dál a když žalobkyně poznala, že není šťastnou, rozhodl se žalovaný k rozvodu se svou manželkou a k uzavření nového sňatku s žalobkyní a proto tuto vyzval, aby se dala rozvést, aby rozvod usnadnila tím, že se vzdá nároků na výživné a tím že vrátí choti šperky, které jí daroval a dodal, že jí za to dá 20.000 Kč.